

Foreldreutvalget for grunnskolen (FUG) Årsrapport 2006

Innhold i årsrapporten

- Del I: Innledning v/leder i FUG: Loveleen Rihel Brenna
- Del II: FUGs virksomhet i 2006, inkludert:
- Sluttrapport – videreføring av utviklingsprosjektet i 2005 og 2006: Minoritetsspråklige foreldre - en ressurs for barnas opplæring i skolen (vedlegg 1)
  - Kopi av Årsrapport 2006 for Videreutvikling av Minoritetsspråklig Ressursnettverk (MiR) og utprøving av familielæringsmetoden (vedlegg 2)
- Del III: Redegjørelse for hvordan informasjonsrollen er gjennomført
- Del IV: Helse, miljø og sikkerhet
- Del IV: Redegjøring i hovedtrekk for bruken av tildelte midler på kap. 204

*****

I Innledning v/leder i FUG, Loveleen Rihel Brenna

Hvis perlen er den skjulte skjønnheten i havet, er våre barn det levende lyset som skaper fremtid

Hvis perlen er den skjulte skjønnheten i havet der den vokser stille i skjellet og venter på at noen oppdager den, er våre barn det levende lyset som skaper fremtid. De er unike, med sitt potensiale og sine ressurser. De fortjener at foreldrene og skolen sammen skal se hele barnet, og gjennom samarbeid og dialog skape gode forutsetninger for at barnet får vist sitt lys, sine ressurser og sin skjønnhet.

I 2006 hadde FUG fokus på å synliggjøre at foreldre er en ressurs i sine barns læring og oppvekstmiljø. Andre hovedsaker dette året var arbeidet med å gi både foreldre og skolesystemet økt kunnskap om hjem-skole-samarbeid og om Kunnskapsløftet sett ut fra foreldreperspektivet. Utvalget tok, sammen med sekretariatet, fatt på denne oppgaven med stor glød og stort engasjement.

Utvalgets medlemmer kommer fra ulike fylker i landet. Vi har en mangfoldig kunnskap ut i fra våre livserfaringer, kunnskap, yrkeserfaring, utdanningsbakgrunn, foreldreerfaringer, verdiplattformer og ikke minst vårt engasjement i ulike samfunnsprosjekt. Med andre ord, vi er en gruppe foreldre som utgjør et mangfold og en styrke som blir mer og mer synlig. I løpet av fem utvalgsmøter og jevnlig kontakt via intranettet, har vi i utvalget stått tett sammen om de aller fleste sakene og utfordringene vi har møtt i 2006. Noen av de største oppgavene i dette året var arbeidet knyttet til innføring av Kunnskapsløftet, arbeid med leksehjelpprosjektet, avslutning av prosjektet Minoritetspråklige foreldre - en ressurs for barns opplæring i skolen, arbeidsgruppens utredning om FUG hvor to ansatte fra sekretariatet deltok, høringsarbeid samt omorganisering av virksomhetsoppgaver. Det siste skapte store utfordringer for utvalget og sekretariatet.

Noen erfaringer fra 2006

Vi merket at for hver dag som gikk, så fikk både foreldre, utdanningsmyndighetene, utdanningssystemet, ulike samarbeidspartnere og ikke minst journalister, større forståelse for at foreldre teller. Vi så at vårt engasjement nyttet. Etterspørselen etter vår kunnskap og kompetanse har vært økende. Flere av utvalgsmedlemmene og ansatte i sekretariatet har holdt kurs og foredrag rundt om i landet. Spesielt etterspurt var foredragene om "Kunnskapsløftet sett med foreldrenes øyne" og "Alle foreldre en ressurs i barns læring". Vi har samlet nasjonal og internasjonal forskning om hvilken betydning foreldrene har for barns læring, denne forskningen dokumenterer at foreldre har en viktig rolle for at barna skal lykkes på skolen. I året som gikk, jobbet vi også med notater og foredrag som la vekt på hvordan hjem-skole-samarbeid kan utjevne sosiale forskjeller i skolen.

For å nå flest mulig, har utvalget valgt flere alternative måter å spre budskapet på. Vi har utarbeidet informasjonsmaterieell, både brosjyrer og små plakater. Samtidig ble våre nettsider www.fug.no og www.foreldrenettet.no oppdatert med viktig og ny informasjon til foreldrene. Det ble arrangert en konferanse for kommunale foreldreutvalg. FUG har utarbeidet et spill om hvordan skolen og hjemmet sammen kan avklare forventninger (som et tiltak i arbeid med Kunnskapsløftet). Flere medlemmer har deltatt i ulike referansegrupper ledet av Utdanningsdirektoratet, vi hadde jevnlig møter med Utdanningsforbundet, Elevorganisasjonen,

Barneombudet, KS, Sosial- og helsedirektoratet, NAFO, Kunnskapsdepartementet og mange flere. FUG har skrevet en rekke artikler og kronikker i tidsskrifter og aviser i 2006, samtidig som vi også har vært synlige i media. Vi har også jobbet med mange høringer. Vi arrangerte en konferanse for samiske foreldre. Konferansen ble avholdt i Tromsø og ble en stor suksess. Vi håper Kunnskapsdepartementet vil følge opp utfordringene som konferansen avdekket, slik at dette ikke bare blir en engangsbegivenhet.

Kontakten mellom kommunale foreldreutvalg, Foreldrerådenes arbeidsutvalg og FUG har økt og besøkstallet på våre nettsider er stabilt. FUG har vært synlig på skolene, på konferanser, i lærerutdanningsinstitusjonene og, som allerede nevnt, i mediene.

Omorganisering av virksomhetsoppgaver var bakgrunnen for at departementet i vår satte ned en arbeidsgruppe som utredet FUGs mandat, rolle og oppgaver. FUG har fått økt budsjettramme for 2007, bl.a. som følge av arbeidsgruppens anbefalinger. Dette er gledelig, fordi den økonomiske rammen gir oss større handlingsrom. Mye av sekretariatets arbeidskapasitet har i 2006 gått med til driftsoppgaver. Dette har gått utover utvalgets mulighet til å bruke sekretariatets, og spesielt sekretariatsleders, fagkompetanse. Dette har vært særlig merkbart for leder for FUG.

Utviklingsprosjektet Minoritetspråklige foreldre - en ressurs for barns opplæring i skolen ble avsluttet i 2006. Hovedmålet med prosjektet har vært at foreldre med minoritetsbakgrunn skal få økt trygghet og få styrket sin rolle som foreldre i skolen. Prosjektet evalueres av forskere. Minoritetsforeldre har gjennom prosjektet fått skoloring i familielæringsmetoden. Se egne rapporter både om familielæring og avslutningsrapport fra prosjektet.

I 2006 feiret FUG 30-årsjubileum. Det ble en markering der alle samarbeidspartnere ble invitert samt alle tidligere FUG-ledere. Det ble et fint historisk tilbakeblikk, hvor hver av de tidligere lederne fortalte om sin periode og hva de la vekt på i sitt arbeid. Vi så at vårt engasjement og våre drømmer om at våre barn skal lykkes på skolen og i livet, var nerven i alle FUG-ledernes arbeid.

Våre barn er unike, med sitt potensiale og sine ressurser. De fortjener at både foreldrene og skolen skal se hele barnet, og gjennom samarbeid og dialog skape gode forutsetninger for at barnet får vist sitt lys, sine ressurser og sin skjønnhet.

Og med disse tankene går dette utvalget inn i sitt siste år.

Loveleen Rihel Brenna

Stortingsmeldingen ble lagt fram rett før jul. Meldingen foreslår mange gode tiltak og virkemidler som kan bidra til utjevning av sosiale forskjeller. Etter FUGs mening er det imidlertid noen sentrale virkemidler som ikke kommer tydelig fram i meldingen, bl.a. sammenhengen mellom sosial utjevning og utviklingen av et godt hjem-skole-samarbeid og den betydning støtte og hjelp fra foreldrene har når det gjelder å bidra til motivasjon og læring.

Møter med politisk ledelse i KD

Det har vært avholdt flere møter med politisk ledelse (PL). Det var møte mellom statsråden og FUG-leder den 16. januar. Følgende saker ble drøftet: FUGs rolle og arbeidsområder, foreldrenes betydning for barns læring, hvordan foreldre kan bidra til utjevning av sosiale forskjeller mellom elever og rutiner for gjensidig informasjon og samarbeid mellom PL og FUG. FUG ga på møtet uttrykk for ønske om jevnlig møter med PL.

På FUG-møtet i februar møtte statsråden hele utvalget. I tillegg har FUG-leder hatt flere møter med statssekretær Lisbet Rugtvedt. Lisbet Rugtvedt deltok både på den samiske foreldrekonferansen i Tromsø i april og på konferansen for kommunale foreldreutvalg på Gardermoen i oktober.

FUG fikk positiv støtte fra KD i forbindelse med skolestartutsendingen. Statsråd Øystein Djupedal skrev under følgebrevet sammen med FUG-leder Loveleen Rihel Brenna. Støtten fra KD bidro til å gi tiltaket større legitimitet og tyngde.

Etter FUGs mening er det avgjørende for kontakten med departementet at det er jevnlig møter med politisk ledelse slik at FUG er løpende orientert om aktuelle politiske saker av interesse for utvalget.

Høringsarbeid

Å avgi høringsuttalelser er en viktig del av FUGs oppgave som rådgivende organ. Gjennom høringsuttalelser klargjør FUG sitt syn på aktuelle saker, og har muligheten til å påvirke og delta i den offentlige debatten.

I store og viktige høringssaker bestreber FUG seg på å gi sine synspunkter legitimitet ved å få innspill fra andre foreldre. Når det er høringssaker av spesiell interesse, informerer FUG om dette på nettet og i utsendinger til FAU (Foreldrerådets arbeidsutvalg ved den enkelte skole) og KFU (foreldreutvalg på kommunalt nivå), legger ut lenker til høringsnotatene og oppfordrer foreldre til å ta kontakt med kommunen sin og delta i høringsarbeidet. Erfaringer viser at kommunene sjelden inkluderer foreldre i høringsarbeidet, og FUG mener skoleeier må ta større ansvar for å informere og involvere foreldre i denne type arbeid.

FUG opplever imidlertid liten respons fra foreldre i høringssaker. Det er trolig ikke tilstrekkelig å legge ut informasjon på nettet eller i brev. Tidligere erfaringer, når FUG i noen saker har arbeidet mer aktivt og systematisk for å innhente synspunkter fra foreldre, får vi respons. Det er ikke mulig for FUG, innenfor dagens rammer, å få til systematisk og aktiv dialog med skolenes FAUer.

FUG har i løpet av året levert høringsuttalelser til følgende saker:

- Forslag til endringer i forskrift til opplæringsloven 28.06.99 nr. 722
- Forslag til omtale om vurdering i grunnopplæringen i læreplaner for Kunnskapsløftet.
- Forslag til endringer i friskoleloven
- Ny del II i Læreplanverket for Kunnskapsløftet
- Forskrift om frittstående skolar (friskolelova)
- NOU 2006:7 ”Det lokale folkestyret i endring”
- Reklame i skolen
- Kollektiv ulykkesforsikring for elever i grunnskolen
- Forslag til endringer i friskoleloven
- Handlingsplan for bedre kosthold i befolkningen 2007 - 2011

FUGs høringsuttalelser legges fortløpende ut på nettet, på området: FUG mener.

Deltagelse i ulike referansegrupper

FUG er med i en rekke referansegrupper, hovedsaklig opprettet av Utdanningsdirektoratet. Gruppene er opprettet som ledd i myndighetenes oppfølging av reformarbeidet i skolen. Deltagelse gir FUG ytterligere mulighet til å følge opp sitt mandat. (Det vises til eget avsnitt senere i rapporten.)

FUG mener det er nødvendig med en gjennomgang av utvalgets rolle i forhold til Utdanningsdirektoratet. Etter endringene i den statlige utdanningsadministrasjonen er flere av oppgavene departementet tidligere hadde, overført til direktoratet. Slik utvalget ser det, er det derfor naturlig at FUGs rådgivende funksjon overfor direktoratet også formaliseres.

Siden opprettelse av Læringscenteret (senere direktorat) har ledelsen der og FUG hatt jevnlig møter der felles interesseområder er drøftet.

Bidra til at foreldre og foresatte får informasjon om Kunnskapsløftet, herunder informasjon om det nasjonale systemet for kvalitetsvurdering og foreldremedvirkning i de ulike strategiplanene

FUG bruker en stor del av sine ressurser til informasjonsarbeid overfor foreldre. Men også utdanningsmyndighetene har et stort ansvar for å gi informasjon og kunnskap til foreldre om nye reformer, rettigheter og foreldremedvirkning i skolen. Departementets arbeidsgruppe, som vurderte virksomheten i FUG, drøftet dette forholdet, og rapporten konkluderer bl.a. med nødvendigheten av at også andre etater på nasjonalt nivå tar et større ansvar for informasjon og kunnskap til foreldre. Dette forholdet er drøftet på etatsstyringsmøtene mellom departementet og FUG.

FUG har på ulike måter bidradd til å informere foreldre om reformen (informasjonsarbeidet er utdypet i del III):

Brosjyre til foreldrene i samarbeid med KD
Kommentert ovenfor.

Samarbeidet med Utdanningsdirektoratet om nettstedet GREP

FUG deltar i en arbeidsgruppe ledet av Utdanningsdirektoratet som skal tilrettelegge informasjon til bl.a. foreldre om Kunnskapsløftet på direktoratets nettsted GREP (se omtale ovenfor).

Materiell og informasjon til foreldre, FAU og skoleledere, bl.a. skolestartsendingen

FUG har sendt ut tre informasjonspakker til FAU (gjennom skolene) i løpet av 2006. Det innebærer ca. 3300 utsendinger hver gang, samt at det går likelydende informasjon til kommuner og fylkesmenn.

Sendingen høsten 2006 har delvis vært en erstatning for Foreldrekontakten som på grunn av evalueringsprosessen (beskrevet nærmere i del III) bare kom med ett nummer i 2006, tidlig på våren. Det er viktig for FUG å opprettholde den direkte kontakten med skolene. Evalueringen av Foreldrekontakten viste bl.a. at mottakerne ønsket korte temahefter/ark om spesielle emner, konkrete verktøy og gode eksempler til bruk i hjem-skole-samarbeidet. Vi har prøvd å tilpasse innholdet i sendingene til disse ønskene og har fått gode tilbakemeldinger fra målgruppene.

Skolestartsending

FUG har de siste tre årene hatt en egen skolestartsatsing med utsending av aktuelt materiell til alle skoler/FAUer ved skolestart. Målet med FUGs skolestartsatsing er å gi både foreldre og skole inspirasjon til å komme i gang med hjem-skole-samarbeidet, gi tips om gode samarbeidsrutiner og bidra til å gi elever og foreldre økt medvirkning og innflytelse. Sendingen i år 2006 inneholdt:

- Brev fra FUG-leder Loveleen R. Brenna til FAU-leder og rektor: Ny reform gir nye utfordringer og muligheter i hjem-skole-samarbeidet (undertegnet av statsråden og FUG-leder)
- Plakaten Kjære foreldre
- Omtale av Samspillet hjem-skole
- Kortversjon av heftet Medlem av FAU ” hva nå? (Informasjon og veiledning til FAU)
- Heftet Foreldremøter

Øvrige sendinger til FAU

Oktober 2006

- Brev fra FUG-leder Loveleen R. Brenna til skoleleder og FAU-leder
- KFU-brosjyre (kortversjon)
- Kortversjon av informasjonsheftet ”ABC for nyvalgte foreldrekontakter”
- Flyer – bestillingsliste
- Informasjonark om Foreldrepraten (fra BFD)
- Utklipp fra Aftenposten (artikkel om lansering av Samspillet på Hallagerbakken skole)

November 2006

- Brev fra FUG-leder Loveleen R. Brenna til skoleleder og FAU-leder (bestillingsliste på baksiden)
- Temaark om Kunnskapsløftet – spesielt med fokus på hjem-skole-samarbeid
- Åtte spørsmål om hva Kunnskapsløftet betyr for barnet ditt
- ”Huskeliste” til leder av FAU med punkter som er viktige å huske på for at det skal være reell elev- og foreldremedvirkning ved skolen
- ”Huskeliste” til skoleleder med punkter som er viktige å huske på for at det skal være reell elev- og foreldremedvirkning ved skolen

FUG mener at denne direkte og jevnlig kontakten med skolene bidrar til å skolere og heve kompetansen både hos FAUene og hos skoleledelsen, og at de også bidrar til større engasjement og aktivitet i rådsorganene. Det er et poeng å adressere sendingene til både rektor og FAU-leder slik at hjem-skole-samarbeidet forankres godt hos begge parter. FUG er helt avhengig av at skolen har rutiner for videreformidling av sendingene til FAU-leder. Det er grunn til å anta at en del FAUer ikke mottar materialet fra FUG.

Informasjon på FUGs nettsider

FUG har jevnlig lagt ut informasjon om Kunnskapsløftet på nettsidene. Høsten 2006 utarbeidet FUG en ”artikkelserie” som tok for seg temaer og begreper fra Kunnskapsløftet som var av spesiell interesse for foreldre, bl.a. grunnleggende ferdigheter, kompetansemål, 25-prosent omdisponering av fag, programfag til valg, læremidler og vurdering.

8 spørsmål om Kunnskapsløftet

Ved skolestart var det mange henvendelser fra media. I et stort oppslag i VG lanserte FUG åtte spørsmål som foreldre bør forvente at skolen kan svare på:

Hva betyr Kunnskapsløftet for mitt barn?

- Hva er innholdet i de nye lokale læreplanene ved vår skole?
- Hva skal mitt barn lære på de ulike årstrinn?
- Hvordan er undervisningen tilpasset mitt barns nivå og behov?
- Hva gjør skolen for å fremme lærelyst og mestring for mitt barn?
- Hva kan foreldre gjøre for å følge opp skolegangen hjemme?
- Hvilke krav og forventinger har skolen til oss som foreldre?
- Hvordan forholder skolen seg til foreldrenes krav og forventninger?
- Hvilke konsekvenser får Kunnskapsløftet for hjem-skole-samarbeidet ved vår skole?

Tilbakemeldinger tyder på at spørsmålene brukes aktivt en del steder. FUG-medlemmer har lagt vekt på disse spørsmålene ved foredrag og informert samarbeidsparter om dem.

KFU-konferansen: Kunnskapsløftet ” et felles løft

Det årlige KFU-seminaret ble avholdt på Gardermoen i helgen 21. – 22. oktober. Tema for konferansen var: Kunnskapsløftet ” et felles løft. For første gang åpnet FUG for gratis deltakelse for to personer fra hvert KFU. Dette førte til høy deltakelse, det var ca 150 KFU-representanter til stede på konferansen (konferansen er nærmere beskrevet senere i årsmeldingen).

være en vellykket strategi for å bidra til bevisstgjøring og kompetanseheving av skoleledere. FUG har liten kapasitet og begrensede økonomiske midler, så samarbeid med sentrale skolepolitiske aktører er nødvendig og riktig for å følge opp målsettinger gitt i tildelingsbrevet. FUG arbeider for at sentrale myndigheter og skoleeiere vektlegger utvikling av hjem-skole-samarbeid og foreldremedvirkning. FUG ser at dette i stadig større grad skjer og mener at fokus på foreldrenes betydning for skolemotivasjon og læring bidrar til dette. I tillegg mener FUG at systematisk satsning på samarbeid med bl.a. KS ser ut til bære frukter.

Materiell og informasjon til foreldre, FAU og skoleledere, bl.a. skolestartsendingen
Omtalt ovenfor.

Kurs- og foredragsvirksomhet

Spesielt FUG-leder har hatt en omfattende kurs- og foredragsvirksomhet der hun bl.a. bidrar til økt kompetanse om hjem-skole-samarbeid både hos foreldre og i skolesystemet. (Nærmere omtalt senere i rapporten.)

Salg av informasjonsmateriell

FUG har et årlig inntjeningskrav. I 2006 har FUG i større grad enn tidligere fokusert på "kjernemateriell" som tar for seg råds- og samarbeidsorganenes rolle og oppgaver. Dette retter seg primært mot foreldrerepresentanter, men også skolens ansatte er viktige målgrupper. FUG har også jevnlig fokus på materiell som gir foreldre kunnskap om hvordan de best mulig kan støtte opp om egne barns skolemotivasjon og læring. I sendingene til FAU/skoler har vi informert om materiellet, det kan enkelt bestilles på nettet. Skolestartsendingen bidro til godt salg. De heftene som har solgt best i 2006: Kontaktbok mellom hjem og skole, ABC for foreldrekontakter, Medlem av FAU, Foreldremøter. I tillegg har det vært stor etterspørsel etter plakaten *Kjære foreldre*.

Fokusere på tilpasset hjem-skole-samarbeid for å møte mangfoldet av elever i skolen og anerkjennelse av alle foreldre som ressurs for sine barn

Systematisk innsamling av forskning om hjem-skole-samarbeid

FUG har gjort et stort arbeid ved å samle og systematisere nasjonal og internasjonal forskning om hjem-skole-samarbeid. Denne kunnskapen er brukt som grunnlag for foredrag, informasjon, artikler og høringsuttalelser og er svært nyttig dokumentasjon for FUG.

Forskningen viser at barn og unge kommer best ut, både skolefaglig, personlig og sosialt, dersom foreldrene viser en tydelig interesse for hvordan de har det og hva de arbeider med på skolen. For at dette skal skje må skolen legge til rette for foreldrenes deltagelse, ha en positiv holdning til samarbeidet og bevisstgjøres med hensyn til ressursfokus eller mangelfokus. Skolen har en spesiell utfordring i å samarbeide med foreldre til barn som ikke tilpasser seg skolen. Disse barna går glipp av den ressursen som ligger i et godt hjem-skole-samarbeid. Det er dokumentert at skolen samarbeider best med foreldre til barn som lykkes i skolen.

Tilpasset hjem-skole-samarbeid og foreldre som ressurs i barns læring

FUG arbeider på mange måter for økt bevisstgjøring om foreldreengasjementets betydning for barns læring og utvikling og for at alle foreldre skal oppleve at de er en ressurs for eget barn og

Læringsmiljø ” manifest mot mobbing

Et nytt mobbemanifest for 2006-2008 ble underskrevet av manifestpartene og statsminister Jens Stoltenberg i august. Partene har laget en omfattende tiltaksplan. FUG følger opp sine forpliktelser i planen og har anliggendet med seg i foredrag og informasjon. Vi legger jevnlig ut stoff om mobbing på vår hjemmeside.

FUG gir jevnlig tilbakemelding til departementet og Utdanningsdirektoratet om skolenes manglende evne til å følge opp kap. 9 a i opplæringsloven.

Mange av rådgivningssamtalene til FUG handler om problemer med skolenes fysiske og psykososiale miljø og om foreldrenes maktesløshet i slike saker.

Videreutvikle og støtte foreldreutvalg på kommunalt nivå

KFU-prosjektet i Nord-Trøndelag

I 2006 ble det igangsatt et utviklingsprosjekt i Nord-Trøndelag. Målet med prosjektet er at det i løpet av prosjektperioden skal være etablert KFU i alle kommunene i fylket. Prosjektet drives i samarbeid mellom Fylkesmannen v/utdanningsavdelingen og FUG. Det er ansatt en prosjektleder som skal bidra til å innføre Kunnskapsløftet i regionen. Fylkesmannen ser på styrking av hjem-skole-samarbeid som en del av Kunnskapsløftet og finansierer prosjektet sammen med FUG. Prosjektleder jobber i forhold til administrasjon og politikerne. KFU blir derved et synlig organ og forankres i systemet. Det er nedsatt prosjektgruppe, styringsgruppe og referansegruppe og det er utarbeidet egne planer for prosjektet.

Nord-Trøndelag er delt inn i seks regioner, i første omgang konsentreres arbeidet i regionene Stjørdal, Meråker og Frosta. Arbeidet fortsetter i 2007.

KFU-seminar 21. – 22. oktober

Det årlige KFU-seminaret ble avholdt på Gardermoen i helgen 21. – 22. oktober. Tema for konferansen var: Kunnskapsløftet ” et felles løft. For første gang åpnet FUG for gratis deltakelse for to personer fra hvert KFU. Dette førte til høy deltakelse, det var ca 150 KFU-representanter til stede på konferansen.

Konferansen fikk positiv evaluering. Det var stort engasjement og stor interesse for temaet. FUG har meldt til KD at det er ønskelig å ha statsråden til stede på neste KFU-konferansen i 2007.

KFU-seminaret var et ledd i å styrke KFU-representantenes kompetanse og bidro til danning av nettverk mellom tillitsvalgte foreldre på kommunenivå. Foredrag og oppsummeringer av gruppediskusjoner ble lagt ut på nettet. Den positive evalueringen av seminaret viste at KFUene hadde stort utbytte av seminaret og at de har behov for en slik årlig kompetanseheving.

Bidra til at skolemiljøutvalgene opprettes og utvikles i henhold til lovverket

FUG har deltatt i Utdanningsdirektoratets arbeidsgruppe som arbeider med utvikling av veileder for skolemiljøutvalgene. Arbeidet skal ferdigstilles i 2007. FUGs representant i arbeidsgruppen har holdt kurs for skoler om skolemiljøutvalgene.

FUG har bidratt til å gjøre lovbestemmelsen om skolemiljøutvalget kjent for foreldre gjennom informasjon på nettet, i rådgivingsaker overfor enkeltforeldre og i møter med foreldre. Det er imidlertid utdanningssystemet som har ansvaret for at skoleeier og skoler følger opp lovverket, etablerer skolemiljøutvalg og ser til at de fungerer i tråd med mandat og intensjon.

Skolemiljøalliansen

Skolemiljøalliansen består av representanter for Norsk Forum for Bedre Inneklima for Barn (NFBIB), Barneombudet, Elevorganisasjonen og FUG. Målet for arbeidet i alliansen er å legge press på myndighetene for at de skal følge opp § 9a, spesielt når det gjelder det fysiske miljøet på skolene.

Samarbeid med andre

Grupper/utvalg der FUG var representert i 2006

En oversikt over grupper der medlemmer av utvalg og sekretariat deltok, følger nedenfor.

Listen nedenfor er svært omfattende, og deltakelse i gruppene er ressurskrevende for FUG. Utvalget vurderer jevnlig omfanget av denne type arbeid i forhold til effekten.

	FUGs deltakelse i ulike utvalg, arbeidsgrupper og lignende	FUGs representanter m/vara
1	Utdanningsdirektoratet: Referansegruppe for Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem	Loveleen Rihel Brenna Vara: Grete R. Reinemo
2	Utdanningsdirektoratet Referansegruppe for leksehjelpprosjektet	Loveleen Rihel Brenna Vara: Grete R. Reinemo
3	Sosial- og helsedirektoratet: Referansegruppe for holdningskampanje mot alkohol	Egil Arnsby
4	Utdanningsdirektoratet: Medlem av jury som skal velge nye demonstrasjonsskoler og bedrifter for perioden 2004 – 2006	Loveleen Rihel Brenna Vara: Henrik A. Nilsen
5	Utdanningsdirektoratet: Arbeidsgruppe for Foreldreundersøkelsen/ Elevundersøkelsen/Lærerundersøkelsen	Loveleen Rihel Brenna Vara: Grete R. Reinemo
6	Utdanningsdirektoratet: Referansegruppe for: Programme for International Student Assessment (PISA) og Civic Education Study (CIVIC)	Lino Lubiana Vara: Brita Hansen Helleborg
7	Utdanningsdirektoratet:	Tyra Tronstad

	Arbeid mot rasisme Medlem av jury – Benjaminprisen	
8	NTNU: NKUL (Norsk konferanse om utdanning og læring), programkomité	Ingunn Eck
9	Utdanningsdirektoratet: Råd for inkluderende opplæring og brukerforum for likeverdig opplæring	Brita Helleborg Vara: Egil Arnsby
10	Utdanningsdirektoratet Referansegruppe for internasjonale undersøkelser	Loveleen R. Brenna Lino Lubiana (vara)
11	Utdanningsdirektoratet: Manifest mot mobbing, oppfølgingsgruppe	Loveleen Rihel Brenna Randi H. Jørgensen
12	BarneVakten: Fagråd	Lino Lubiana
13	Utdanningsdirektoratet: Referansegruppe for ”Gi rom for lesing”	Tyra Tronstad
14	KS: Medlem av jury for skoleeierprisen	Egil Arnsby Vara: Nina Bøhnsdalen
15	Utdanningsdirektoratet: Felles referansegruppe for forskningsprosjekter	Loveleen Rihel Brenna Vara: Randi H. Jørgensen
16	Norsk Forum for Bedre Inneklima for Barn Samarbeidsgruppe for bedre innemiljø i skoler og barnehager - ”Skolemiljøalliansen”	Loveleen Rihel Brenna Vara: Grete R. Reinemo
17	Filminstituttet Den kulturelle skolesekken: Referansegruppe for film	Loveleen Rihel Brenna (fra mai 2005)
18	Nordisk Komité Lederne for de nordiske foreldreorganisasjonene har møter tre-fire ganger i året	Loveleen Rihel Brenna
19	Utdanningsdirektoratet: Fysisk aktivitet og måltider i skolen	Loveleen Rihel Brenna
20	Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning: Faglig råd ved Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning	Nina Bøhnsdalen
21	Utdanningsdirektoratet: Likeverdig utdanning i praksis (revisjon av strategiplanen)	Loveleen Rihel Brenna Whyn Lam Grete R. Reinemo
22	Utdanningsdirektoratet: Strategi for styrking av fremmedspråk i grunnskolen	Lino Lubiana Vara: Randi H. Jørgensen
23	Utdanningsdirektoratet: Arbeidsgruppe for et av tiltakene i Gi rom for lesing: Øke bevisstheten om lesing, stimulere til økt foreldredeltagelse	Grete R. Reinemo Randi H. Jørgensen
24	Utdanningsdirektoratet: Referansegruppe for et av tiltakene i Gi rom for lesing:	Grete R. Reinemo

	Språkutvikling og språkvansker hos barn og unge, forebygging, avdekking, tiltak.	
25	Utdanningsdirektoratet Referansegruppe for evaluering av Kunnskapsløftet	Loveleen Brenna Randi Jørgensen, vara
26	Utdanningsdirektoratet Arbeidsgruppe for utarbeiding av veiledningshefte til bruk for skolemiljøutvalg	Nina Bøhnsdalen
27	Utdanningsdirektoratet Prosjekt leksehjelp	Loveleen Brenna Vara: Grete Reinemo
28	Utdanningsdirektoratet Jury for Dronning Sonjas skolepris	Loveleen Brenna
29	Norsk bibliotekforening Kampanjerådet for skolebibliotekskampanjen 2006-2008	Nina Bøhnsdalen Vara: Loveleen Brenna
30	Kunnskapsdepartementet Samarbeidsgruppen for FEIDE – Felles nasjonal identitet	Brita Helleborg Vara: Randi Jørgensen
31	NAFO Nasjonal koordineringsgruppe for familielæring	Grete R. Reinemo
32	Utdanningsdirektoratet GREP - arbeidsgruppe for informasjon om læreplanene på nettet	Ingunn Eck
33	Programkomité for planlegging av samisk foreldrekonferanse	Loveleen, Egil, Grete og Ingebjørg
34	Utdanningsdirektoratet "Barn som blir sendt på skole i utlandet"	Loveleen Rihel Brenna

Gjennom samarbeidet i de ulike gruppene har FUG tatt aktivt del i, og hatt innflytelse på, den sentrale skolepolitiske debatten. FUG har gjennom dette arbeidet fått god og oppdatert informasjon om sentrale satsninger på utdanningssektoren. FUG har i en del tilfeller opplevd at det er problematisk å få gehør for foreldrenes synspunkter.

Møter med sentrale aktører på nasjonalt nivå

I tillegg har FUG, vesentlig FUG-leder og representanter fra sekretariatet, hatt jevnlig møter med KD (omtalt tidligere), Utdanningsdirektoratet, KS, Barneombudet, Elevorganisasjonen og Utdanningsforbundet der man har diskutert skolepolitiske saker av felles interesse. Disse møtene er av stor verdi, saker av gjensidig interesse er tatt opp og drøftet. Samarbeidet er et viktig ledd i strategien for at sentrale aktører skal ta ansvar for utvikling av hjem-skole-samarbeid og økt foreldremedvirkning.

Møter med KUF-komiteen

I april inviterte FUG medlemmene av den nye Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen til lokalene i Møllergata. Hensikten med møtet var å etablere kontakt, gi gjensidig informasjon og presentere FUGs hovedsatsingsområder.

FUG-leder har også hatt jevnlig og uformell kontakt med mange sentrale politikere fra ulike partier og arbeidet for at foreldreperspektivet blir enda bedre synliggjort i utdanningspolitikken.

Intern møtevirksomhet i FUG

Det er i 2006 avholdt fem to-dagersmøter for hele utvalget og seks AU-møter. FUG-leder har fast honorar tilsvarende 50 % stilling.

III HVORDAN INFORMASJONSROLLEN ER GJENNOMFØRT

Egen informasjonsmedarbeider

I 2006 fikk FUG bevilget prosjektmidler til informasjonsmedarbeider. Midlene er i all hovedsak brukt til lønn, en liten andel av tildelingen er brukt til konsulenthjelp.

Informasjonsmedarbeideren har bl.a. hatt redaktøransvar for FUGs nettsider og nettbaserte nyhetsbrev. Informasjonsmedarbeideren fungerer også som pressekontakt og bistår FUG-leder og utvalgsmedlemmer i forbindelse med uttalelser i media og annen utadrettet virksomhet. FUG har i denne perioden kunnet satse mer offensivt på informasjon og profilering. Nettsidene til FUG er videreutviklet og kommunikasjonsstrategien for FUG er videreutviklet og forbedret.

EVALUERING OG GJENNOMGANG AV HELE FUGS INFORMASJONS- og KOMMUNIKASJONSVIRKSOMHET

Undersøkelse om Foreldrekontakten og øvrige utsendinger til FAUene

Bladet Foreldrekontakten har vært FUGs mest ressurskrevende satsning på informasjonssiden. I 2006 foretok Opinion på oppdrag fra FUG en evaluering av bladet. FUG ønsket å få kunnskap om målgruppen vurderte innholdet i Foreldrekontakten som relevant og i hvilken grad bladet nådde fram til målgruppen. For å få svar på disse spørsmålene foretok Opinion en spørreundersøkelse blant et utvalg FAU-ledere og skoleledere.

Hovedfunn i rapporten fra Opinion

Undersøkelsen pekte på at Foreldrekontakten hadde et uklart formål og uklart definerte målgrupper. Distribusjonen på den enkelte skole var et stort problem. Bladet nådde i mange tilfeller ikke fram til målgruppen. Nytteverdien ble trukket i tvil, men mange FAU-ledere etterlyste flere konkrete råd og verktøy. Det framkom også et klart ønske om mer informasjon på nett og e-post. Både FAU-ledere og rektorer ga uttrykk for at temabasert informasjon er nyttig.

Mer målrettet og helhetlig informasjonsarbeid

Opinions rapport inngikk som en del av en helhetlig vurdering av FUGs totale informasjonsvirksomhet. Man ønsket å se på helheten i FUGs kommunikasjonsarbeid for å få konkretisert kommunikasjonsutfordringene og oppgavene. Målet var å effektivisere kommunikasjonsarbeidet gjennom mer målrettet og effektiv ressursbruk. Det har ført til bl.a. en økt bevissthet på form og innhold på informasjon i ulike kanaler og at brosjyremateriell og temahefter i større grad sees i sammenheng med FUGs nettsted.

Prosessen med å målrette FUGs kommunikasjonsarbeid avdekket også et behov for mer inngående kunnskap om foreldre som målgruppe. Opinion fikk i oppdrag å lage en ”deskresearch” rapport om norske foreldre med skolebarn, basert på foreliggende statistikk og forskning. Denne rapporten har gitt FUG verdifull kunnskap om sin primærmålgruppe.

Sammenholdt med FUGs brede erfaring og kompetanse har denne rapporten styrket FUGs unike posisjon som leverandør av kunnskap om foreldrerollen i norsk skole.

På bakgrunn av de to rapportene fra Opinion ble det besluttet å nedlegge magasinet Foreldrekontakten i sin nåværende form. De ressursene som ble frigjort, ble brukt til temautsendinger til skolene (omtalt tidligere i rapporten). I 2007 brukes midlene på en omfattende skolestartsending til alle foreldre med barn i første klasse. I den forbindelse skal det også utarbeides materiell til lærere, skoleledere og skoleeier.

Det skal fortsatt satses på å videreutvikle nettsidene.

Kommunikasjonsbyrået Gazette har bistått FUG i gjennomgangen av kommunikasjonsarbeidet, en prosess som har tydeliggjort FUGs identitet og posisjon. Gazette har på bakgrunn av dette levert en rapport med anbefalinger for det videre kommunikasjonsarbeidet i FUG.

MATERIELL

Foreldrekontakten

Det ble utgitt ett nummer i 2006.

Nytt informasjons- og veiledningsmateriell til foreldre og skole

Samspillet hjem-skole

Dette er et spill som skal hjelpe foreldre og lærere med å avklare forventningene til samarbeidet, bli enige om hva de skal prioritere å samarbeide om og å konkretisere innholdet i samarbeidet. Det egner seg godt på foreldremøter og bidrar til aktivitet og engasjement.

Det ble også utarbeidet en kort presentasjonsfilm om Samspillet. Filmen ble vist i forbindelse med lansering av Samspillet på KFU-konferansen og i forbindelse med materiellutstillinger på andre samlinger/konferanser/foredrag.

Nye hefter

Det ble utarbeidet kortversjoner av heftene ABC for foreldrekontakter og Medlem av FAU – hva nå? Heftene inngikk i sendinger til skolene og bidro til å gjøre FUGs materiell kjent. Analysen av FUGs målgruppe viste også at en del av FUGs materiell måtte fornyes og forenkles.

ANDRE INFORMASJONSTILTAK

FUGs nettsteder

FUG har to nettsteder: www.foreldrenettet.no og www.fug.no. Foreldrenettet.no har egne undersider for foreldrekontakter, FAU, KFU, SU/driftsstyrer og KFU. Antall treff på FUGs nettsider har i 2006 ligget på et gjennomsnitt på ca. 18.600 antall treff (unike brukere) i måneden.

Nettstedene er FUGs viktigste informasjonskanal til foreldre med barn i grunnskolen. Det har vært arbeidet med å utvikle nettstedet, det skal fortsatt være et sted hvor foreldre kan finne stoff om samarbeid med skole, om foreldreperspektivet i aktuelle skolepolitiske satsninger, tips og ideer til arbeidet som tillitsvalgt foreldre, stoff om hvordan de kan hjelpe og støtte eget barn i læringsarbeidet m.m.

FUG har samarbeidet med sentrale aktører om samordning av informasjon overfor foreldre. FUG har kunnskap om hvordan informasjonen bedre kan tilrettelegges for foreldre og ønsker at denne kompetansen i større grad skal benyttes av andre som også har foreldre som målgruppe for sin informasjon. Det har vært ønskelig å kunne bidra med råd om hvor foreldre kan henvende seg for å få hjelp til å løse ulike saker og få relevant kunnskap om skolen og hvilke rettigheter de har, samt hvem som har ansvar for hva i skolesystemet. Dette er en oppgave FUG fortsetter med i 2007.

FUG har ikke greid kravet om høy nok andel nynorske tekster på nettet, dette arbeidet fortsetter.

Intranett

Som en del av FUGs IKT-prosjekt ble det utviklet et intranett som er tilgjengelig for utvalg og sekretariat. Det er brukt aktivt som en intern kommunikasjonskanal, og målet har vært å forbedre og effektivisere arbeidet internt i FUG. I noen grad har vi lykket med det.

Elektronisk nyhetsbrev

FUG har sendt ut elektroniske nyhetsbrev en gang pr. måned med aktuelle nyheter fra foreldrenettet og fug.no som et ledd i å holde tillitsvalgte foreldre og andre interesserte oppdatert.

Kurs- og foredragsvirksomhet

FUG-medlemmer, og spesielt FUG-leder, har i løpet av året hatt en omfattende kurs- og foredragsvirksomhet på høyskoler, grunnskoler, kommuner og fylker over hele landet. FUG-leder har nå en bevisst strategi på å prioritere henvendelser på kommune- og fylkesnivå og har holdt mer enn 50 foredrag rundt om i landet.

Også andre FUG-medlemmer og representanter fra sekretariatet har hatt en betydelig kurs- og foredragsvirksomhet dette året. Til sammen dreier det seg om mellom 40 og 50 foredrag.

Rådgivningsvirksomhet

FUG-medlemmene og sekretariatet har hele året hatt en stor mengde henvendelser fra foreldre, ansatte i skoler og kommuner og andre. Å svare på henvendelser fra enkeltforeldre er tidkrevende. Det er også i lys av dette FUG jevnlig tar opp spørsmålet med departementet, Utdanningsdirektoratet m.fl. om nødvendigheten av at utdanningssystemet videreutvikler sitt informasjonsarbeid overfor foreldre. Det er problematisk for FUG å sende foreldre videre i systemet når de har opplevd å ”møte veggen” i sin kontakt med skolen. Henvendelsene til FUG bekrefter at skolene har store utfordringer når det gjelder å informere om bl.a. rettigheter og plikter, skolens tilbud, organisering av undervisningen, læringsmiljø og mobbing, håndtering av gratisprinsippet og ikke minst om hvordan uenighet og konflikter kan håndteres profesjonelt fra skolens side.

Profilering av FUG ” kontakt med mediene

Medieoppslag og kontakt med mediene har vært økende. Det er spesielt FUG-leder som har representert FUG i mediene. Loveleen Rihel Brenna har deltatt i flere TV-programmer i løpet av året og har vært intervjuet i en rekke tidsskrift, magasiner og aviser. FUG har hatt mange artikler i diverse aviser. Spesielt ved skolestart var det mange henvendelser fra mediene.

FUG-leder blir jevnlig kontaktet når det er saker i mediene som handler om barn, skole og oppvekstvilkår. FUGs kontakt med media er et ledd i å få økt fokus på foreldreperspektivet i skolen og på den viktige rollen foreldre har når det gjelder barns læring.